

TIJDSCRIFT

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- en PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK:

„Concordia res parvae crescunt”

TE

AMSTERDAM

1^e Jaargang

AMSTERDAM
G. THEOD. BOM EN ZOON

1893

**Beschrijving van de Enkele en Dubbele
 Vroedschaps- of Stadhuispenningen
 der stad 's-Hertogenbosch van
 1704 tot 1793.**

(Vervolg.)

1784.	{	gul. 490 : 18 : 2 447 : 10 : 2 684 : 11 : 2 228 : 8 : 8 28 : 1 : 8
1785.	{	660 : 1 : 2 586 : 11 : 2 362 : 11 : 2 195 : 18 : 8 27 : 7 : 8
1786.	{	678 : 19 : 2 578 : 17 : 2 950 : 11 : 2 23 : 12 : — 178 : 14 : 8 58 : 13 : 8
1787.	Betaald aan LEONARD VAN ENGELSKER- KEN, wegens geleverde goude en zilvere stadspenningen 722 : 5 : 12 Item betaalt aan denzelfen wegens	

geleverde gouden penningen voor
steenen gevels 133 : 18 : —

Laatstelijk brengt de rendant hier
in uijtgaav wegens 434 stadspenningen
ten behoeve van het brandgereed-
schap in den jare 1787, gefurneert
304 : 14 : 8

1788. Eerstelijk brengt de rendant alhier in
uijtgaav wegens goude en zilvere
hertogspenningen 1) door L. VAN EN-
GELSKERKEN aan den pensionaris BOWIER
ter hand gesteld 879 : 9 : 8

Kantteekening aldaar; volgens reso-
lutie van 19 December 1787 zijn die
penningen aan de battallons holland-
sche guardes en Oranje Nassauw ge-
schonken, tijdens de rebellie van het
garnizoen en de plundering van 's Her-
togenbosch, gezonden om de rust te
herstellen.

Betaald aan L. VAN ENGELSKERKEN :

1789.	{	gul. 1115 : 15 : —
		541 : 4 : 12
		546 : 1 : 8
		627 : 5 : 2
		440 : 14 : —
		397 : 2 : —

1) Penningen geslagen ter gelegenheid van het 25 jarig
gouverneurschap van den Hertog van Brunswijk Wolfen-
bittel.

	}	gul. 56 : 11 : 8
1789.		70 : 11 : —
		98 : 11 : 8
	}	548 : 1 : —
		533 : 6 : —
1790.		343 : 2 : 2
	}	105 : 11 : 8
		95 : 1 : 8
		533 : 17 : —
	}	368 : 2 : 8
1791.		579 : 4 : 2
		507 : 18 : —
	}	105 : 18 : 8
		105 : 18 : 8
		395 : 3 : —
	}	393 : 5 : 10
1792.		507 : 18 : —
		105 : 18 : 8
	}	98 : 14 : 8
		664 : 5 : —
		543 : 5 : —
	}	372 : 4 : —
1793.		98 : 11 : 8
		56 : 11 : 8
	}	126 : 18 : 8
		815 : 17 : 10
1794.		507 : 18 : —
	}	589 : 4 : —
		255 : 6 : —

BESCHRIJVING DER PENNINGEN.

De () waarin sommige jaartallen geplaatst zijn, beteekenen dat vermoedelijk in die jaren de daarbij omschrevene penningen zijn geslagen. De andere jaartallen staan op de penningen zelve.

(1704.)

N°. 1. Voorzijde: Het gekroonde stadswa-
pen tusschen twee staande wildemannen.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ (Dat de
liefde tot den Bosch zegeviere.)

Keerzijde: Het stadhuis.

Boven: PRÆSENTES CURIA POSCIT
(Het stadhuis vordert tegenwoordige.)

Afsnede: S: C:

Vervolg op van Loon, N°. 37.

(1704.)

N°. 2. Als N°. 1; doch grovere bewerking.

(1704.)

N°. 3. Vz.: Als N°. 1.

Kz.: Het stadhuis, daaronder lofwerk, ter zijde SC.

Boven: PRÆSENTES CURIA POSCIT

Van Orden, Pl. XIX. N°. 6.

(1704.)

N°. 3a. Als N°. 1; doch variëteit met hooger voetstuk onder het wapen op de Vz.

1705.

N°. 4. Vz.: Gezicht op de stad, van de Zuid- of Vuchterzijde; op den voorgrond de straatweg, de schans St. Antonie, en daaronder het gekroonde stadswapen, door twee wildemannen vastgehouden.

Boven: Op een banderol ingedrukt, SILVA-DUCIS ('s-Hertogenbosch).

Kz.: In het midden een met een kleed overdekt altaar, op welks voet S * C en op den laagsten trap rechts TVB. Op dat altaar een geopend boek. Links: Het staande beeld der gerechtigheid, leunende tegen dat altaar, houdende in de rechterhand boven een boompje, het zwaard en de weegschaal en in den linkerarm een palmtak des vredes. Rechts: Het staande, opwaarts ziende en tegen dat altaar

leunende beeld der nijverheid, met de ledige rechterhand wijzende naar de linkerhand die een bijenkorf vasthoudt, en den linkervoet doende rusten op een spade die tegen een boom staat.

Dit alles beschenen door een door hemellicht omstraald Alziend oog.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ

Afsnede: CIOIOCCV

1705.

Nº. 5. Vz.: Als Nº. 4.

Kz.: Als Nº. 4; doch zonder de letters TVB.

Van Orden, Pl. XIX. Nº. 1.

1706.

Nº. 6. Vz.: Gezicht op de stad van de Zuid- of Vuchterzijde, op den voorgrond de straatweg, en de schans St. Antonie, rechts een scheepje en links T. V. B.

Boven: Op een banderol ingedrukt: SILVADUCIS

Afsnede: CIOIOCCVI, zijnde het laatste cijfer weggestoken.

Kz.: Als Nº. 4; doch in het altaar het gekroonde stadswapen en daaronder, ter rechterzijde, T.V.B.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ

Afsnede: * S * C *

(1707—1710.)

N°. 7. Vz. : Als N°. 4.Kz. : Als N°. 5; doch hier zonder jaartal.*Vervolg op Van Loon, N°. 39.*

(1707—1710.)

N°. 8. Vz. : Als N°. 4.Kz. : Als N°. 7; doch de afsnede grooter.

1711.

N°. 9. Vz. : Gezicht op de stad van de Zuid-
of Vuchterzijde; op den voorgrond de straat-
weg, de schans St. Antonie en aan de rechter-
zijde een scheepje.

Boven: In lofwerk SILVADUCIS

Afsnede: In een met twee palmtakjes versierd
schildje S * C en daaronder 1711.

Kz. : Het beeld der gerechtigheid als eene
gehelmdede vrouw, met het zwaard en de weeg-
schaal in de linkerhand en met de rechterhand
houdende een laurierkrans boven een schild,
waarop het wapen der stad; vóór het beeld
ligt de hoorn des overvloeds en ter rechterzijde
staat een altaar met een geopend boek waar-
onder B.

Boven: SALUS PUBLICA (Algemeen welzijn.)

*Van Orden, Pl. XIX. N°. 3; doch daar zonder
de letter B.*

1711.

Nº. 9a. Vergelijk Nº. 9. Geslagen met den gescheurden stempel bij de letters *w* onder de hoorn van overvloed op de Kz.

(1712.)

Nº. 10. Vz.: Als Nº. 9; doch zonder jaartal en palmtakjes.

Kz.: Als Nº. 9.

(1712.)

Nº. 11. Vz.: Als Nº. 9; doch de * S * C * niet in een schildje.

Kz.: Als Nº. 9; doch met gesloten boek en zonder B.

De voorzijde bij *Van Orden*, Pl. XIX. Nº. 2.

(1712.)

Nº. 12. Vz.: Gezicht op de stad van de Noord- of Orthenzijde; op den voorgrond het beeld van den stroomgod, links één en rechts twee scheepjes in de Dieze en de weg naar Orthen.

Boven: Op een wimpel ingedrukt SILVA-DUCIS

Kz.: Als Nº. 11; doch ter wederzijden S.C.
Vervolg op Van Loon, Nº. 38.

(1712.)

Nº. 12a. Als Nº. 12. Variëteit met twee scheepjes en een schuit links en vier scheepjes

en een schuit rechts op de Vz. en het boek zonder sloten op de Kz.

(1712.)

N°. 13. Vz.: Gezicht op de stad van de Noord- of Orthenzijde; op den voorgrond het beeld van den stroomgod, en rechts twee scheepjes in de Dieze, en de weg naar Orthen.

Boven: In lofwerk SILVADUCIS

Kz.: Het beeld van Minerva met een uil, de speer in de rechter- en den bijlbundel in de linkerhand en een boek onder den linkerarm houdende; aan de linkerzijde het stadhuis.

Boven: SERVAT VIGILANTIA CONCORS.
(Eendrachtige waakzaamheid behoudt.)

Afsnede: S: C: in een schildje.

Van Orden, Pl. XIX. N°. 4.

1713.

N°. 14. *Op den vrede van Utrecht.*

Vz.: Gezicht van de Zuid- of Vuchterzijde, op de door de zon beschenen stad; op den voorgrond de straatweg en de schans St. Antonie, links een scheepje en rechts het zittende beeld van Minerva, de uil met uitgespreide vlerken voor zich; Minerva houdt in de rechterhand de speer, en de linkerarm rust op het door een palmtak overschaduwde stadswapen.

Boven: AGUNT IN PACE (Zij handelen in vrede).

Afsnede: .S. P. Q. S. (De raad en het volk van 's-Hertogenbosch) in eenig lofwerk en engelenkopje.

Kz.: Het beeld des vredes, een hoorn van overvloed voor zich, in de rechterhand den palmtak des vredes en in de linkerhand een Mercuriusstaf houdende, staat tusschen twee kolommen waarvoor de geboeide Mars en twee kindertjes, de godsdienst en de gerechtigheid voorstellende.

Boven: TEMPORA OPTATA (Gewenschte tijden.)

Afsnede: CICICCCXIII, waaronder een versiering.

Van Loon, IVe Dl. Blz. 657, N°. 4.

Van Orden, Pl. XIX. N°. 5.

1713.

N°. 14a. Als N°. 14. Geslagen met den gescheurden stempel. Zie het boek op de Kz.

1713.

N°. 14b. Als N°. 14 maar op de Vz. SPQS dus zonder punten tusschen de letters.

(1714—1720.)

N°. 15. Vz.: Als N°. 14.

Kz.: Als N°. 3.

(1714—1720.)

N°. 16. Vz.: Als N°. 14.

Kz.: Het stadhuis tusschen eenige andere huizen; op den voorgrond aan de rechterzijde eenig voetvolk en eenige ruitery aan de linkerzijde.

Boven: HANC TUEMUR (Haar, d. i. de stad, verdedigen wij).

Afsnede: S : C in een versiersel.

(1714—1720.)

Nº. 17. Vz.: Als Nº. 4 zonder banderol doch daarvoor:

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ

Kz.: Het stadhuis tusschen andere huizen, op den voorgrond een vrouw en een man met een hond, rechts een koetsje en links een kar en een fruitvrouw aan een stalletje.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS
(De tempel des heiligen raads.)

Afsnede: S C in een versiersel.

De Vz. bij *Van Orden*, Pl. XIX. Nº. 10.

(1714—1720.)

Nº. 18. Vz.: Als Nº. 17.

Kz.: Het stadhuis en daaronder lofwerk.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS.

Ter zijde: S C.

(1714—1720.)

Nº. 19. Vz.: Als Nº. 14.

Kz.: Als Nº. 17.

(1714—1720.)

N°. 20. Vz.: Gezicht op de stad van de Noord- of Orthenzijdé, en op de Dieze met twee scheepjes; op den voorgrond het gekroonde stadswapen, met twee bijbundels en twee palmtakken, tusschen de letters S C.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ.

Kz.: Het stadhuis tusschen andere huizen, op den voorgrond vier personen, een hond, een bierwagen, een koets en een fruitvrouw aan een stalletje.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS.

Afsnede: In een versiersel S : C.

De Vz. bij *Van Orden*, Pl. xix. N°. 9.

(1714—1720.)

N°. 20a. Als N°. 20. Variëteit met twee personen, een hond, een koetsje, een kar en een fruitvrouw aan een stalletje.

(1714—1720.)

N°. 21. Vz.: Als N°. 19.

Kz.: Als N°. 17.

(1714—1720.)

N°. 21a. Vz.: Als N°. 20.

Kz.: Als N°. 17.

(1714—1720.)

N°. 22. Vz.: Als N°. 20.

Kz.: Het stadhuis tusschen andere huizen, op den voorgrond vier gaande en twee buigende personen, twee koetsjes, een fruitvrouw aan een stalletje en aan de rechter- en aan de linkerzijde een loopende hond.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS.

Afsnede: S * C in een versiersel.

(1714—1720.)

Nº. 22a. Als Nº. 22. Variëteit zonder hond aan de rechterzijde.

(1714—1720.)

Nº. 23. Vz.: Als Nº. 20.

Kz.: Als Nº. 3.

(1714—1720.)

Nº. 24. Vz.: Als Nº. 9; doch het stadswapen tusschen vaandels, pijlen en vuurwapenen.

Kz.: Als Nº. 17.

(1714—1720.)

Nº. 24a. Als Nº. 24. Variëteit met twee scheepjes rechts op de Kz.

1721.

Nº. 25. Vz.: Gezicht op de stad van de Zuid- of Vuchterzijde; op den voorgrond de straatweg, de schans St. Antonie en een scheepje.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ

Afsnede: 1721.

Kz.: Het stadhuis tusschen andere huizen; op den voorgrond twee paar personen, een koets met twee paarden en een hond.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS

Afsnede: S * C.

1721.

Nº. 26. Vz.: Als Nº. 25; doch met twee in de lucht zwevende engeltjes, het gekroonde stadswapen houdende.

Afsnede: MDCCXXI.

Kz.: Als Nº. 25.

Vervolg op Van Loon, Nº. 40.

1721.

Nº. 27. Vz.: Als Nº. 25.

Afsnede: MDCCXXI.

Kz.: Als Nº. 25.

Vervolg op Van Loon, Nº. 41.

De Vz. bij *Van Orden*, Pl. XIX. Nº. 8.

1722.

Nº. 28. Vz.: Als Nº. 26; doch met tvb links.

Afsnede: MDCCXXII, met lofwerk er onder.

Kz.: Het stadhuis tusschen andere huizen, op den voorgrond vijf personen, een koets, een sjees en een hond.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS.

Afsnede: S * C.

Van Orden, Pl. XIX. N°. 7; doch aldaar een
persoon minder.

1722.

N°. 29. Vz.: Als N°. 28; doch geen lofwerk
onder het jaartal.

Kz.: Als N°. 25.

1722.

N°. 30. Vz.: Als N°. 28.

Kz.: Als N°. 25.

1723.

N°. 31. Vz.: Als N°. 28.

Afsnede: CIOCCCXXIII met lofwerk er
onder.

Kz.: Als N°. 18.

1723.

N°. 31a. Vz.: Als N°. 31.

Kz.: Het stadhuis met vooruitspringend
bordes, ter zijde S · C.

SANCTI DELUBRA SENATUS.

1723.

N°. 32. Vz.: Als N°. 4; doch met het gezicht
op de stad van de Noord- of Orthenzijde.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ.

Afsnede: 1723.

Kz.: Het stadhuis.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS

Onder: S C.

De Kz. bij *Van Orden*, Pl. XIX. N°. 12.

1723.

N°. 33. Vz.: Als N°. 31.

Kz.: Als N°. 32.

1725.

N°. 34. Vz.: Als N°. 20.

Kz.: Het stadhuis.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS

Afsnede: In een versiersel:

MDCCXXV.

Vervolg op Van Loon, N°. 46.

1725.

N°. 35. Vz.: Als N°. 34; doch zonder de letters S C.

Kz.: Als N°. 34.

1726.

N°. 36. Vz.: De plattegrond der stad.

Boven: VINCAT AMOR SILVÆ.

Onder: TVB.

Kz.: Het stadhuis tusschen de letters S C.

Boven: SANCTI DELUBRA SENATUS.

Onder: MDCCXXVI, met lofwerk er onder.

Van Orden, Pl. XIX. N°. 13 en 14.

(*Wordt vervolgd.*)